

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 marca 2020 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił A. K. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, gdyż orzeczeniem Komisji Lekarskiej KRUS z dnia 3 marca 2020 roku nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym (decyzja k. 148 akt KRUS).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła wnioskodawczyni wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (odwołanie k.3).

W odpowiedzi na odwołanie KRUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie. (odpowiedź na odwołanie k. 5)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawczyni – A. K. urodziła się (...) (okoliczność bezsporna).

W dniu 12 XI 2019 roku złożyła wniosek o prawo renty rolniczej (wniosek k. 100-101 akt KRUS).

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika KRUS z 13 I 2020 roku wnioskodawczyni nie została uznana za osobę całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym i nie stwierdzono niezdolności ubezpieczonej do samodzielnej egzystencji. U badanej rozpoznano mieszane zaburzenia depresyjno-lękowe, łagodne i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (orzeczenie Lekarza Orzecznika KRUS k. 136 akt KRUS, opinia Lekarza Orzecznika KRUS w aktach KRUS).

Wnioskodawczyni nie zgodziła się z powyższym orzeczeniem (odwołanie k. 140 akt KRUS).

Orzeczeniem Komisji Lekarskiej KRUS z 3 III 2020 roku wnioskodawczyni również nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym i nie stwierdzono niezdolności ubezpieczonej do samodzielnej egzystencji. Komisja Lekarska KRUS rozpoznała u wnioskodawczyni wielopoziomą dyskopatię szyjną i lędźwiową bez objawów korzeniowych i mieszane zaburzenia depresyjno-lękowe, łagodne (orzeczenie Komisji Lekarskiej KRUS k. 146 akt KRUS, opinia Komisji Lekarskiej KRUS w aktach KRUS).

Orzeczeniem Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 12 maja 2020 roku zaliczyła wnioskodawczynię do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do 31 V 2022 roku. Ustalono, iż daty powstania niepełnosprawności nie da się ustalić a jej ustalony stopień datuje się na od 3 I 2020 roku (orzeczenie k. 78).

Odwołująca cierpi na zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa, bez istotnego upośledzenia funkcji z zespołem bólowym. Nie powoduje to całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii M. S. k.82-83).

Wnioskodawczyni ma wykształcenie średnie ogólne. Była pracownikiem administracyjno-biurowym. Raz hospitalizowana psychiatrycznie w marcu 2020 roku z powodu zaburzeń depresyjnych i lękowych mieszanych oraz specyficznych zaburzeń osobowości. Została wypisana z poprawą, bez zaburzeń psychotycznych, w wyrównanym nastroju i napędzie. Jest leczona psychiatrycznie ambulatoryjnie. Odwołująca nie jest osobą chorą psychicznie, nie cierpi na endogenne zaburzenia depresyjne, jest sprawna intelektualnie. Wykazuje zaburzenia depresyjno – lękowe o poziomie nerwicowym łagodzone farmakologicznie. Nie powodują one całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii G. P. k.89-91).

U odwołującej stwierdzono zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne odcinka szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa z przewlekłym zespołem bólowym bez istotnych deficytów neurologicznych. Wnioskodawczyni od wielu

lat odczuwa bóle całego kręgosłupa i często jest rehabilitowana. Była dwukrotnie konsultowana neurologicznie. Raz zakwalifikowano ją do operacji ale wnioskodawczyni nie zdecydowała się na nią. Nie powoduje to całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii J. B. k.111-113).

Wnioskodawczyni nie jest leczona internistycznie czyli z powodu chorób serca, układu oddechowego lub narządów wewnętrznych. Nie była też hospitalizowana z powodu takich chorób. Pomiary ciśnienia są prawidłowe. Nie stwierdza się także objawów niewydolności serca takich jak obrzęki obwodowe, zastój w płucach, powiększenie wątroby i śledziony czy zaburzenia rytmu serca, Nie stwierdzono także objawów upośledzenia sprawności wentylacyjnej płuc, niewydolności oddechowej a także objawów chorobowych ze strony innych narządów wewnętrznych. USG tarczycy nie wykazuje istotnej patologii. Odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym (opinia biegłego sądowego z zakresu interny prof. dr n. med. L. P. k.116-117).

Odwołująca cierpi na zmiany guzowate gruczołu tarczowego i chorobę H. i zmiany metaboliczne. Wole guzowate ze wskazaniem do zabiegu operacyjnego, po którym może być niezdolna do pracy przez okres od 2-6 miesięcy. Dolegliwości te nie powodują całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (opinia biegłego sądowego z zakresu endokrynologii prof. zw. dr hab. n. med. T. P. k.118-120).

Przy ustalaniu stanu faktycznego sąd oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy z uwagi na fakt, iż wniosek ten zmierzał jedynie do zbędnego przedłużenia postępowania. Sąd uwzględnił już uprzednio wnioski o dopuszczenie kolejnych biegłych, które nie dały podstaw do zmiany spornej decyzji. Żaden z 5 biegłych z różnych specjalności nie stwierdził istnienia podstaw do zmiany spornej decyzji. W tej sytuacji pełnomocnik złożył, w ocenie sądu, spóźniony z uwagi na upływ terminu do złożenia wniosków dowodowych – wniosek o kolejną opinię biegłego innej specjalności. Wniosek ten nie był skutkiem wątpliwości, jakie pojawiły się w związku z już wydanymi opiniami. Wszystkie opinie były całkowicie jasne i jednoznaczne. Świadczy o tym również fakt, iż pełnomocnik nie zgłosił żadnych uwag do już wydanych opinii. Kolejna opinia zmierzała zatem jedynie do nadmiernego wydłużenia postępowania.

Należy zauważyć, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 20512 § 1 i 2 k.p.c. (odpowiednik uchylonego art. 217 § 1 k.p.c.). W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 nie publ).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem SN potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego (wyrok SN z dnia 5 czerwca 2002 roku I CR 562/74 LEX nr 7607; wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1999 roku I PKN 20/99 OSNP 2000/22/807).

Żaden z biegłych wydających opinie w sprawie nie stwierdził, iż na datę wydanie zaskarżonej decyzji wnioskodawczyni była całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Podkreślić należy, że ocena stanu zdrowia wnioskodawczyni oraz jej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wymaga wiadomości specjalnych a co za tym idzie musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych. Nie jest miarodajne w tym zakresie subiektywne odczucie strony. Kwestia oceny stanu zdrowia i w konsekwencji zdolności do pracy należy bowiem do sfery faktów, wymagających wiadomości specjalnych - wiedzy medycznej. Ustalenia w tym zakresie mogą być zaś dokonane wyłącznie na podstawie opinii biegłych, którzy taką wiedzę specjalną posiadają, co więcej - biegłych, którzy są powoływani w konkretnej sprawie. (wyrok s.apel. 2012-11-14 w K. II AUa 1784/11 LEX nr 1239962).

Wydane w sprawie opinie są logiczne, spójne i rzetelnie opisują stan zdrowia ubezpieczonej, stanowiąc tym samym wiarygodne źródło dowodowe. Zostały wydane w oparciu o dokumentację medyczną wnioskodawczyni oraz zazwyczaj

po uprzednim jej zbadaniu, a zatem brak jest podstaw do zasadnego ich kwestionowania. Biegli dokonali rozpoznania jednostek chorobowych występujących u wnioskodawczyni i ocenili je w kontekście zdolności ubezpieczonej do pracy w gospodarstwie rolnym. Opinie nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie były też kwestionowane przez żadną ze stron niniejszego postępowania. W szczególności nie uczyniła tego odwołująca.

Sąd Okręgowy podziela przy tym stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym przy ocenie opinii biegłych lekarzy sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Odmiennie ustalenie w tej mierze może być dokonane tylko na podstawie opinii innych biegłych lekarzy, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonująca oraz wszechstronnie przedstawia kwestię nasuwającą wątpliwości w sprawie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 października 1987 roku, II URN 228/87).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

W myśl art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U.2020 r., poz. 174 ze zm. - t.j.) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust.2,
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym,
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl ust. 2 art. 21 w/w ustawy, warunek podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres uważa się za spełniony, jeżeli okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego ubezpieczonego wynosi co najmniej:

- 1) rok - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku do 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 20 lat do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 22 lat do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 25 lat do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w wieku powyżej 30 lat.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6).

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7).

Rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy przyznaje się jako rentę stałą, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwałą i nie orzeczono celowości przekwalifikowania

zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa przez okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy (art. 22 ust. 1).

Sąd Okręgowy podziela w całości stanowisko wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2010 roku (II UK 111/2010, Lex nr 688684), że ochrona z art. 21 ust. 5 ustawy rolniczej obejmuje tylko całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, a nie każdy mniejszy (niż całkowity) stopień tej niezdolności. Nie każdy więc gorszy stan zdrowia i sprawności psychofizycznej rolnika uzasadnia prawo do renty. Jeżeli ustawodawca w systemie rolniczym nie rozróżnił i nie daje ochrony rentowej w przypadku częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko przy całkowitej, to oznacza to, że w ustaleniu takiego stopnia niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym chodzi o wyraźną granicę tej niezdolności - a więc o sytuację, gdy rolnik z powodu naruszenia sprawności organizmu nie może osobiście wykonywać pracy. Uzasadnia to tezę, że dopiero taki stopień (całkowitej) niezdolności do pracy wyznacza granicę w kwalifikacji rzeczywistej sprawności psychofizycznej ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie obejmuje zatem sytuacji, gdy rolnik nie utracił w pełni możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, czyli gdy wystąpiła utrata sprawności do pracy w stopniu mniejszym niż całkowita. Zatem gorszy stan zdrowotny może powodować ograniczenie zdolności do pracy, lecz nie osiągać całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Ustalenia dokonane w toku przedmiotowej sprawy nie uzasadniają zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania wnioskodawcy prawa do renty rolniczej.

Przeprowadzone postępowanie wykazało bowiem, że wnioskodawcy nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 21 ust. 5, wskazanej powyżej ustawy.

Wynika to w sposób jednoznaczny z wydanych w toku postępowania sądowego opinii biegłych. Opinie te – o czym mowa była już wcześniej – stanowią zdaniem Sądu pełnowartościowy materiał dowodowy i nie były też kwestionowane przez strony - a w szczególności odwołującą nie skierowała wobec żadnej z nich jakichkolwiek zarzutów w toku niniejszego postępowania.

Zgodnie z opiniami wszystkich powołanych w sprawie biegłych występujące u wnioskodawcy schorzenia na chwilę wydania zaskarżonej decyzji nie uzasadniają, iż jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Podkreślić należy, że przy ocenie biegłych lekarzy Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłych jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez Sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii (tak postanowienie SN z 27 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4 poz. 84).

Mając na względzie wymienione wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

O wynagrodzeniu pełnomocnika Sąd Okręgowy orzekł na podstawie § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 3 oraz w zw. z § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, ze zm.), przyznając jego wypłatę ze Skarbu Państwa kasy Sądu Okręgowego w Łodzi według norm przepisanych, zgodnie z wnioskiem pełnomocnika, z uwagi na nakład pracy włożony w prowadzenie sprawy w wysokości 150% stawki podstawowej, w kwocie 332,10 zł. Sąd jednocześnie uznał, iż brak jest podstaw do różnicowania wysokości wynagrodzenia pełnomocnika w zależności od tego czy jest ustanowiony z urzędu czy z wyboru. Nakład pracy jest tożsamy. Z tej przyczyny sąd zastosował jako stawkę podstawową kwotę 180,- zł (180,- zł x 150% = 270,- zł) (270,- zł x 23% VAT = 62,10 zł) = 332,10 zł.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy - PI.

17 I 2022 roku.